

РЕЦЕНЗІЇ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК З ДЕКОРАТИВНОЇ ДЕНДРОЛОГІЇ

Кохановський В. М. Декоративна дендрологія. Навчальний посібник. Частина 1. / В. М. Кохановський. — Суми: «Сумський національний аграрний університет», 2013. — 267 с., іл.

У сумському видавництві «Сумський національний аграрний університет» у 2013 році вийшов друком навчальний посібник «Декоративна дендрологія. Частина 1», рекомендований до друку вченою радою Сумського національного аграрного університету. Автором навчального посібника є відомий вчений-дендролог і ботанік, морфолог рослин, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри садово-паркового господарства Сумського національного аграрного університету Володимир Максимович Кохановський. Зауважимо, що вища школа України отримала корисний і цікавий навчальний посібник, в якому досить повно розкрито дендрофлору України, морфологію деревних рослин, види відділу *Pinophyta* (Голонасінні) та декоративні деревні рослини в ландшафтній архітектурі та дизайні.

У структурному відношенні навчальний посібник містить: зміст, передмову та чотири

розділи: Розділ 1. Дендрофлора та рослинність природних зон і висотних поясів України. Розділ 2. Морфологія деревних рослин. Розділ 3. *Pinophyta* (Голонасінні). Розділ 4. Декоративні деревні рослини в ландшафтній архітектурі та дизайні. Латинські та українські видові назви деревних рослин. Українські та латинські видові назви деревних рослин. Додаток. Список рекомендованої літератури.

У передмові дуже вдало зазначено, що «Декоративна дендрологія» належить до нормативних навчальних дисциплін, за якими здійснюється підготовка фахівців із лісового, садово-паркового та мисливського господарства, екології, охорони навколишнього середовища, ландшафтної архітектури та дизайну, фітодизайну тощо.

Автор навчального посібника зазначає, що лабораторний практикум складається з двох частин: Перша — «Морфологія рослин. *Pinophyta* (Голонасінні)» для осіннього семестру, а друга — «*Magnoliophyta*» (Покритонасінні)» для весняного семестру навчання. Далі автор констатує, що а) назви таксонів деревних рослин на всіх рівнях систематичної ієрархії вивчаються в першу чергу по латині; б) типові морфологічні характеристики вегетативних і генеративних органів деревних рослин вважаються: по-перше, діагностичними ознаками в систематиці вищих рослин; по-друге, декоративними якостями в садово-парковому мистецтві.

Досить обгрунтовано автор мотивує необхідність видання навчального практикуму, оскільки донині в українськомовній чи російськомовній навчальній літературі з дендрології чи декоративної дендрології відсутні навчальні посібники з кольоровим зображенням видів, які вивчаються на лабораторних чи практичних заняттях.

Перший розділ навчального посібника розпочинається розкриттям флористичного складу ботаніко-географічних зон: *Полісся, Лісостепу, Степу, гірських систем Карпат і Криму*. Для вивчення цього розділу відведена лише одна тема: Зонування східної Європи та районування території України, в якій наведені два завдання:

Завдання 1. Зонування території східної Європи за зимостійкістю її дендрофлори за W. Heinze та D. Schreiber (1984).

Завдання 2. Дендродекоративні райони України за О. А. Калініченко (2003).

Самостійна робота.

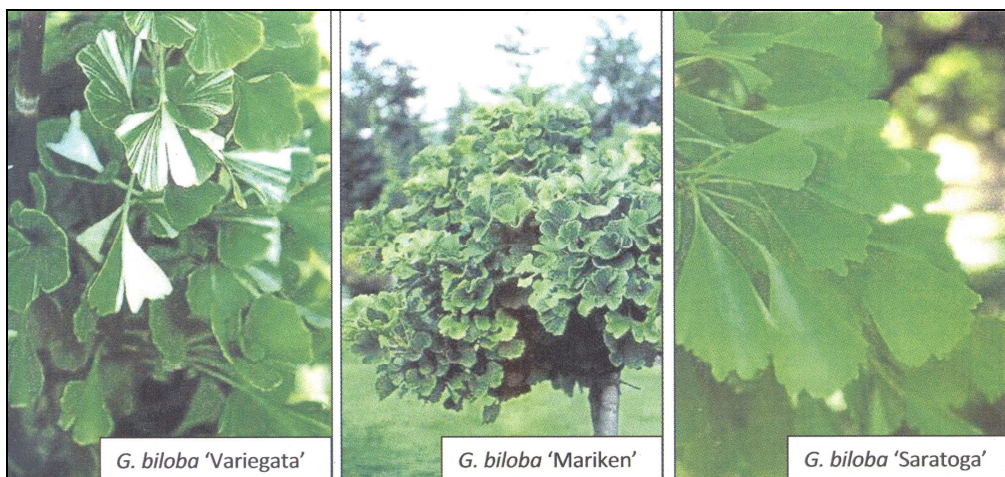
В кінці наведена література та питання для самоперевірки.

Другий розділ присвячений морфології деревних рослин. Для вивчення матеріалу цього розділу відведено шість тем з (№2 до № 7). Так само, як і в розділі першому, в кожній темі наведені два завдання, самостійна робота, література та питання для самоперевірки.

Третій розділ – найбільший за обсягом та найсуттєвіший за вивченням видів відділу *Pinophyta* (Голонасінні). Він включає дев'ять тем з (№ 8 до № 16). Якщо у перших двох розділах виділено два завдання, то в цих темах — два-три завдання, самостійна робота, література, питання для самоперевірки. Що в цьому розділі справляє особливе враження на читача? Передусім це велика кількість кольорового та чорно-білого ілюстративного матеріалу. На один вид наведено від 8-10 до 18-20 і більше морфологічних ознак. Для підтвердження сказаному наводимо кольорові ілюстрації *Ginkgo biloba* та *Taxus baccata* із посібника:

Основні морфологічні ознаки *Ginkgo biloba* L.

G. biloba 'Variegata'

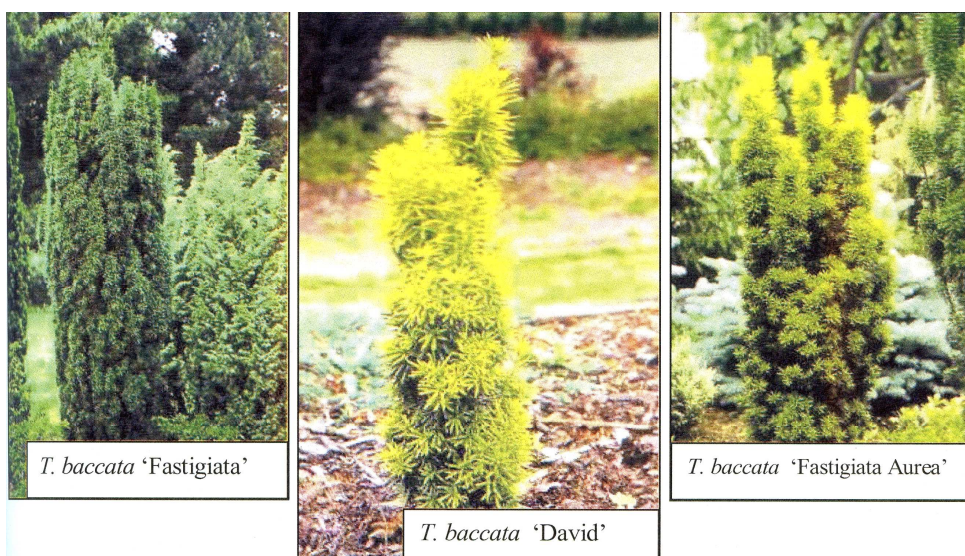
G. biloba 'Mariken'

G. biloba 'Saratoga'

Декоративні форми *Ginkgo biloba* L.

Основні морфологічні ознаки *Taxus baccata* L.

T. baccata 'Fastigiata'

T. baccata 'David'

T. baccata 'Fastigiata Aurea'

Декоративні форми *Taxus baccata*

У четвертому найменшому за обсягом розділі висвітлені декоративні деревні рослини в ландшафтній архітектурі та дизайну. Для вивчення матеріалу з цього розділу відведена лише одна тема № 17: Голонасінні рослини при озелененні відкритих територій. У цьому ж розділі поміщені кольорові та чорно-білі світлини

Позитивне враження на читача справляють кольорові ілюстрації, в яких відображені основні морфологічні ознаки того чи іншого виду, різновиду, сорту чи гібриду.

Поряд з великим фактичним матеріалом, наведеним у чотирьох розділах навчального посібника, трапляються деякі стилістичні та граматичні неточності, які нічуть не знижують навчальну цінність та наукове значення рецензованого нами навчального посібника.

На завершення зазначимо, що рецензований нами навчальний посібник є вагомим внеском у дендрологічну науку сьогодення. Навчальний посібник Володимира Максимовича Кохановського «Декоративна дендрологія. Частина 1» є цінною навчальною працею з декоративної дендрології, а її автору доценту Володимиру Максимовичу Кохановському побажаємо подальших наукових і навчальних звершень у дендрологічній науці та творчих успіхів у підготовці фахівців із садово-паркового господарства, ландшафтної архітектури та дизайну на користь держави та українського народу.

Барна Н. Н., Барна Л. С. [Рецензия]. Кохановский В. М. Декоративная дендрология. Учебное пособие. Часть 1. / В. М. Кохановский. — Сумы: «Сумской национальный аграрный университет», 2013. — 267 с., ил.

В сумском издательстве «Сумской национальный аграрный университет» у 2013 году вышло из печати учебное пособие «Декоративная дендрология. Часть 1». Автором учебного пособия является известный ученый-дендролог и ботаник, морфолог растений, кандидат биологических наук, доцент кафедры садово-паркового хозяйства Сумского национального аграрного университета Владимир Максимович Кохановский. Отметим, что высшая школа Украины получила очень полезное и интересное учебное пособие, в котором достаточно полно раскрыто дендрофлору Украины, морфологию древесных растений, виды отдела *Pinophyta* (Голосеменные) и декоративные древесные растения в ландшафтной архитектуре и дизайне.

В структурном отношении учебное пособие включает: содержание, предисловие и четыре раздела: Раздел 1. Дендрофлора и растительность природных зон и высотных поясов Украины. Раздел 2. Морфология древесных растений. Раздел 3. *Pinophyta* (Голосеменные). Раздел 4. Декоративные древесные растения в ландшафтной архитектуре и дизайне. Латинские и украинские видовые названия древесных растений. Украинские и латинские видовые названия древесных растений. Додаток. Список рекомендованной литературы.

Позитивное впечатление на читателя производят цветные иллюстрации, в которых отображены основные морфологические признаки того или иного вида древесных растений.

Наряду с большим фактическим материалом, приведенном в четырех разделах учебного пособия отмечены некоторые стилистические и грамматические неточности, которые ничуть не снижают качества и научного содержания рецензируемого учебного пособия.

В завершении отметим, что рецензируемое нами учебное пособие является достойным вкладом в дендрологическую науку. Несмотря на некоторые неточности (грамматические, стилистические), учебное пособие Владимира Максимовича Кохановского «Декоративная дендрология. Часть 1» является ценной научной и учебной работой в области декоративной дендрологии, а её автору доценту Владимиру Максимовичу Кохановскому пожелаем дальнейших научных и учебных свершений в дендрологической науке и творческих успехов в подготовке специалистов садово-паркового хозяйства, ландшафтной архитектуры и дизайна, необходимых сегодня для удовлетворения все нарастающих эстетических потребностей человека в эпоху бурного научно-технического прогресса человечества в наступившем третьем тысячелетии.

Ключевые слова: учебное пособие, декоративная дендрология, Pinophyta (Голосеменные), дендрофлора, ландшафтная архитектура, морфология древесных растений

Barna N. N., Barna L. S. [Review]. Kokhanovskii V.M. Ornamental dendrology. Textbook. Part 1. / V. M. Kokhanovskii. - Sumy: «Sumy National Agrarian University», 2013. - 267 p., pcs.

In 2013 the printing house of Sumy National Agrarian University published a textbook “Ornamental Dendrology. Part 1”. This scientific work is authored by a prominent scholar, ornamental plant biologist, Candidate of Biological Sciences (PhD), Associate Professor at the Department of Landscape Architecture of Sumy National Agrarian University, Volodymyr Kokhanovskii. It should be noted that the course book is a great contribution to Ukrainian higher education as it delves into the dendrology of modern Ukraine, morphology of woody plants, the nature of *Pinophyta* species and the role of woody ornamentals in landscape architecture.

The textbook consists of such structural parts as: Contents, Introduction, and four chapters: Chapter 1. Dendroflora and vegetation of natural areas and altitudinal belts of Ukraine. Chapter 2. Morphology of woody plants. Chapter 3. The division Pinophyta (“naked seeds”). Chapter 4. Woody ornamentals in landscape architecture and design. List of Latin and Ukrainian names of woody plants. Appendix. Literature and references.

Moreover, readers are sure to appreciate full color illustrations depicting characteristic features of different woody plants.

Along with a great number of facts presented in four chapters, one may spot occasional stylistic and grammatical inaccuracies which, however, do not reduce a great scientific value of the given textbook.

To sum up, the reviewed work is a significant contribution to dendrology. Despite minor slips (grammatical or stylistic), the textbook “Ornamental Dendrology. Part 1” by Volodymyr Kokhanovskii is an invaluable scientific and academic resource in the field of dendrology. Hence, we wish its author, Volodymyr Kokhanovskii, many more scientific achievements and years of life to pursue his teaching career at the Department of Landscape Architecture fulfilling the human needs for aesthetic experiences growing in the Digital Age of the Third Millennium.

М. М. Барна, Л. С. Барна